

11 Jeg vil ikke her give mig i kast med en diskussion af det vidtstrakte emne om vores behandling af slaver. Der er ingen grænser for vores hovmod, grusomhed og foragt. Det, jeg anbefaler, er kort og godt: Du skal omgås den magtesløse sådan, som du ønsker, den magtfulde omgås dig. Hver gang, du kommer i tanke om, hvor meget du kan tillade dig over for din slave, skal du huske, at din herre kan tillade sig lige så meget over for dig.

[...]

15 'Vil du da have, at jeg skal hente alle slaverne ind i spisestuen?' Lige så lidt som alle fri. Det er forkert af dig at tro, at jeg vil afvise nogle, fordi deres arbejde er for beskidt, som for eksempel ham muldyrpasseren eller ham okse-driveren. Jeg bedømmer dem ikke på deres opgaver, men på deres karakter. Den er man selv ansvarlig for; tilfældet tildeler opgaver. Nogle skal spise med dig, fordi de er værdige til det, andre for at blive det. Hvis der så hænger noget slaveagtigt fast ved dem fra det beskidte miljø, vil samværet med fine mennesker slå det af dem.

XVI. Non est, mi Lucili, quod amicum tantum in foro et in curia
 quaeras: Si diligenter attenderis, et domi invenies. Saepe bona
 materia cessat sine artifice: Tempta et experire! Quemadmodum
 stultus est, qui equum empturus non ipsum inspicit sed stratum
 5 eius ac frenos, sic stultissimus est, qui hominem aut ex veste aut ex
 condicione, quae vestis modo nobis circumdata est, aestimat.

Gloser

non est quod, *det er ikke sådan at*

mi, vokativ, *min*

tantum adv., *kun*

forum n2, *forum*. Det centrale torv, hvor handel foregik i enhver romersk by.

curia f1, *curia*. En rets- og rådsbygning, hvor lokale politiske spørgsmål drøftedes og retssager blev afgjort.

quaero quaesivi quaesitum 3., *spørger, leder efter*

si konj., *hvis*

diligenter adv. (afledt af 'diligens'),

attendo attendi attentum 3., *koncentrerer mig*

et (linje 2), *også*

domi adv., *derhjemme*

invenio inveni inventum 4., *finder*.

'invenies' har et underforstået direkte objekt, nemlig 'amicum' (ligesom i l. 1).

saepe adv.,

materia f1, *materiale, emne, stof*

cedo cessi cessum 3., *går til, forfalder*

sine præp. m. abl., *uden*

artifex artificis m3, *en kunstner, en håndværker*

tempto temptavi temptatum 1., *berører, forsøger*

experior expertus sum 4. dep., *lærer, erfarer*

Rekonstruktion af Forum Romanum i Rom med kig ind i de vigtigste bygninger. Til venstre ses Curia Julia.